

Stadsbyggnadsförvaltningen
Svar på interpellation

Handläggare:
Maria Patel

Svar på interpellation om ytterligare åtgärder för att motverka sexuella övergrepp inom kommunens idrotts- och fritidsverksamhet från Linnea Alm (SD)

Idrottsrörelsen är en stor och viktig del av det svenska samhället och dess idrottsföreningar är medlemmar av Riksidrottsförbundet och måste därmed följa deras regler och kriterier. Idrotts- och fritidsnämndens kriterier för bidrag följer därför också RF:s regler.

Riksidrottsförbundet (RF) kräver av alla idrottsföreningar att utdrag från belastningsregistret görs på samtliga föreningsledare för barn och unga upp till 18 år. Utöver det har RF vidtagit flera olika åtgärder för säkerhet och rent spel och därmed attackera och motverka bland annat matchfixning, våld och trakasserier samt att det finns en tydlig ställning mot sexuella övergrepp.

RF-SISU Uppland är en av Riksidrottsförbundets och SISU Idrottsutbildarnas regionala organisationer och har som uppdrag att: stödja, leda, företräda och samordna idrottsrörelsen i gemensamma frågor på regional och lokal nivå. RF-SISU är därmed den part som är närmast idrottsföreningar och den part som IFN samverkar med i idrottsfrågor inte minst vad gäller barn och unga.

Genom att samverka med RF-SISU Uppland får IFN närhet till idrottsföreningar, gemensam kontrollfunktion och kan med gemensam kraft arbeta för att all idrott i Uppsala ska ske jämställt, jämlikt, tryggt och säkert. Idrotts- och fritidsnämnden har därför gemensamt med kulturnämnden och äldrenämnden tecknat ett idéburet offentligt partnerskap med RF-SISU Uppland som antogs i december 2021 (IFN-2021-00264-1). Partnerskapet syftar bland annat till att stärka parternas arbete för en god och jämlik hälsa. Partnerskapets värdegrund lutar sig på: *Idrottens styrdokument, Strategi 2025, Lokal överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun, FN:s Agenda 2030, FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, FN:s deklaration om barns rättigheter och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.*

1 mars 2021 tog kommunfullmäktige beslut om policy för samverkan med aktörer i föreningslivet och fastslog en riktlinje för föreningsbidrag. Där står det att alla aktörer som avser söka bidrag ska följa gällande lagstiftning samt att de måste ansöka om att bli en godkänd aktör. Det står också att föreningar som riktar sin verksamhet till barn och unga måste ha sin utgångspunkt i Barnkonventionen.

Då idrotts- och fritidsnämndens bidragskriterier grundar sig på Riksidrottsförbundets så har nämnden under årtionden arbetet utifrån bland annat godkända aktörer, barnkonvention och trygg idrott.

Trots det så förekommer det hot, våld, trakasserier, matchfixning och sexuella övergrepp. Det betyder att vi måste fortsätta arbeta med att trygga upp idrotten både för utförare och besökare. Detta arbete gör IFN gemensamt och kontinuerligt tillsammans med RF-SISU Uppland och specialidrottsförbunden, där åtgärdstrappan är ett viktigt arbetsverktyg samt visselblåsarfunktionen som finns på Riksidrottsförbundet.

Då idrotts- och fritidsnämnden inte bedriver verksamhet utan endast möjliggör för föreningsverksamheter genom det beslutade subventionssystem som finns i Uppsala kommun, det vill säga kontanta stöd och subventionerade taxor för bokning av kommunala idrottsanläggningar. Kan endast nämnden som tidigare uppgetts arbeta gemensamt med RF-SISU Uppland och specialidrottsförbunden för att minska och motverka sådant som står utanför idrottens och kommunens värdegrund. Incidenter av olaglig karaktär så som exempelvis sexuella övergrepp är polisiära ärenden och måste hanteras på så sätt.

Som tidigare nämnts måste alla idrottsföreningar göra utdrag från belastningsregistret på alla sina ledare, om en person aldrig blivit dömd så finns där ingen anmärkning. Detta är en bra kontrollfunktion som håller tidigare dömda förövare borta, men medför också naturligt ett mörkertal vilka sedan kan hamna i de föreningar som får bidrag. Därför är det viktigt att vi fortsätter att arbeta med bland annat visselblåsarfunktioner, normkritik och bryta tystnadskulturer.

Har kommunen vidtagit några ytterligare åtgärder för att motverka sexuella övergrepp inom kommunens idrotts- och fritidsverksamheter, sedan i mars 2021, och i så fall vilka?

I och med det nya kommungemensamma antagna policy och riktlinje har idrotts- och fritidsnämnden antagit nya kriterier för föreningsbidrag (IFN-2021-00231).

I kriterierna står det att alla föreningar som ska söka nämndens bidrag årligen måste lämna in en ansökan om Kvalitetspoäng. Kvalitetspoängen ställer frågor om föreningens kvalitativa arbete, policys och hur de efterlever dessa samt belastningsregistret. Föreningar som inte lämnar in en kvalitetspoängsansökan kan inte söka andra föreningsbidrag från IFN. Detta är ytterligare en kontrollfunktion på att nämndens föreningar bedriver en sund, trygg verksamhet främst för barn och unga 5–25 år.

Ett nytecknat idéburet offentligt partnerskap med RF-SISU Uppland som skapar närmare kontakt till idrottsföreningar, där vi med gemensamma krafter arbetar utifrån en trygg, jämställd och jämlik idrott.

Åtgärdstrappan är det verktyg som nämnden använder sig av för att arbeta med föreningar som på ett eller annat sätt är delaktiga i incident av anmärkningsvärt slag.

Under tiden åtgärdstrappans arbete är igång så sker en genomlysning av föreningens verksamhet. Där kan även orosanmälningar och/eller polisanmälningar göras.

På vilket säkerställs det att barn eller vuxna som utsätts för sexuella övergrepp, av personer med koppling till Uppsalas idrotts- och fritidsverksamhet, får adekvat stöd?

Sexuella övergrepp är olagligt vilket då blir ett polisiärt ärende och följer alltså polisens rutiner kring det, vilket inkluderar sjukvård. Personer som blir utsatta för övergrepp oavsett art har rätt att få stöd och hjälp den vägen. Idrotts- och fritidsnämnden arbetar inte med den typ av insatser utan förlitar sig på att de övergripande samhällstjänsterna sköter sina åtaganden.

Sexuella förövare är oftast enskilda personer vilka förstör anseendet och tryggheten för hela föreningen. I dessa fall arbetar nämnden tillsammans med RF-SISU Uppland med föreningen utifrån åtgärdstrappan, främst för att stötta föreningen. Stödet föreningen får handlar om allt från samtal, kvalitetssäkra och bygga upp.

På vilket sätt säkerställs det att personer som misstänks för sexuella övergrepp omedelbart stängs av från sin tjänst eller roll inom Uppsala idrotts- och fritidsverksamhet?

Så snart nämnden får kännedom om att sexuella övergrepp eller andra incidenter som är av olaglig karaktär så startas arbetet med åtgärdstrappan upp. Om föreningen eller den utsatte inte gjort någon polisanmälan så kommer detta göras omedelbart och ledaren stängs av vilket sker med stöd från RF-SISU Uppland och idrottsombudsmannen.

Maria Patel (s) ordförande Idrotts-och fritidsnämnden